

Kalasemeray ato kalahemekay

O kala'iwilay kako, o kalalipahakay kako a saan kita miharateng to pinangan no tireng ito, nika o kala'iwilay ato kalalipahakay a tamdaw o nano faloco'an aca a miharatengan konini, nika ira ko matiniay a faloco' i, o sakacifaloco' no miso to lalan no tatayalen ato sakinotamdawan konini, saka caay ko sasahakenoen no mita o tamdaw konini. O sakaira no matiniay a harateng na icowaay? na itiraay i wina ato mama, roma i, nano talihocan no kakaemangan ho a ma'orip, o katadamaan no loma', o fana' a mitilid ato pisawidang, maemin malasakacipinang no tamdaw konini, orasaka ano palalecad han kona tatosa a pinangan, wata ko kasasirama nangra.

Tinako,ira ko tatosa o mitiliday, malalecad caay ka fangcal ko misekingan:

O kalasemeray i, sowal sa, Caayay ka cifenek kako, sasamaanen ako misa'icel, caka fafangcal ko nisekingan ako saan.

O kalahemekay i, sowal sa, O nika caay to kaedeng ko pihalaka, ano paliyaw to sa'icel han kafangcal to saan.

Saka tosa a tinako, pakayniay no malingaday, o mamaira to ko 'orad no kacanglalan.

O kalasemeray i, sowal sa, O mamalahol to ko lamit no pinaloma, latek caay ka fangcal ko kinaira tona nihecaan saan.

O kalahemekay i, sowal sa, Mapananom to ko kalomanmaan a pinaloma, maemin to fangcal,caay to pitolas ko lengaw no pinaloma saan.

Nika o matiniay a harateng, caayay ko mamafalic caay ka saan, ano makahi ko faloco' a mifalic, hakitinien i fangcalay ko piharateng to manmaan a demakan, ano haenen i, malasakahemek ko pinangan no faloco' iso, matiniay ko pinangan malasaka 'aloman ko widawidang ato malasakalemed, sacafayen ko matiniay ko harateng a tamdaw malasakaci'icel ato sakamoecel no harateng, ira to ko matiniay a pinagan iso malasaka adihay ko tatayalen, ira ko sowal no cifenekay a sowal, “ Mafalic no nisafaloco'an iso ko niharatengan iso, mafalic no niharatengan iso ko pinangan iso, mafalic no pinangan iso ko wakawak iso, mafalic no wakawak iso ko nidemakan iso, mafalic no nidemakan iso ko kananaman iso,” orasaka ano mangalay a mifalic to sakafangcal a ma'orip, , ketonen a misarocor to nisafaloco'an.

Orasaka, kamo tala'ayaway ho o kapah no Pangcah, aka ka rarima salipahaken ko faloco', aka kapida sa fa'ina'inayen misi'ayaw ko niharatengan.Ano matini ko harateng, malasakangaay no tireng sapa'icel to widang ato cimacima a tamdaw,nanay maemin o caay kalasemeray, o kalahemekay a tamdaw kita.

106 年全國語文競賽原住民族語朗讀【海岸阿美語】 高中學生組 編號 3 號
悲觀與樂觀

首先，想請教大家，你有沒有想過自己是偏向悲觀還是樂觀的人？

悲觀與樂觀是人的一種思維也是一種信念。這個信念會決定我們做事的方法與處世的態度，對一個人的影響既深且遠。其觀念的形成主要受父母的影響、從小生活的環境、家庭的社會地位、所受的教育程度和所交往的朋友，都有著很大的關係，這二者間差異之大可謂天壤之別。

就舉兩個例子，兩個學生考試成績不佳：

悲觀的學生：認為自己不夠聰明，再怎麼努力也沒辦法考好。

樂觀的學生：檢討沒有充分準備，只要努力下次一定考好。

另外，兩個農夫面對即將到來的春雨：

悲觀的農夫：農作物的根會爛，收成會受影響。

樂觀的農夫：農作物得以澆灌，萬物得以生息。

然而，這種思維不是不能改變的，只要我們自己願意改變，凡事朝積極正面的方面去思考，不但可以讓自己有樂觀的個性，這種個性也會帶來更多的友誼，帶來好運，跟這種思維的人相處也會帶給人鼓勵和正向的觀念，也會因自己有這種個性而帶來許多機會。有句很有哲理的一句話：信念改變思維，思維改變心態，心態改變行動，行動改變習慣，習慣改變性格，性格改變命運。要改變命運，先確立信念！

所以，要當現代的原住民青年，就要樂觀積極、知足常樂、正面思考、勇敢面對、它不但具有感染性，對自己有正面的助益，也為朋友及他人帶來鼓勵，願大家都能成為一個積極樂觀的人。